

перекладено за допомогою калькування та декомпресії (тобто йдеться про комбінований переклад із залученням двох тактик). Наприклад: *African Governments – уряди африканських країн*, *Africa's development needs – потреби Африка в області розвитку*. Лише в 4% випадків була виявлена компресія при перекладі. Наприклад: *people living with HIV – інфікованих ВІЛ on the occasion of the high-level meeting – на нараді високого рівня*.

Таким чином, нами було досліджено стратегії та тактики при усному (синхронному) перекладі текстів, що є маніфестацією офіційно-ділового дискурсу. Перспектива дослідження полягає у вивченні стратегій та тактик спонтанного синхронного перекладу текстів, що репрезентуються офіційно-діловий дискурс та, можливо, інші споріднені типи дискурсу.

Література

1. Актуальні проблеми дискурсології: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів / авт. ко.: Т. М. Корольова, І. М. Дерік, О. В. Величенко [та ін.] ; гол. ред Т. М. Корольова. – Одеса: Астропринт, 2015. – 112 с.
2. Войнич И. В. Стратегии лингвокультурной адаптации художественного текста при переводе: автореф. дис. ... кандидата филол. наук : 10.02.19. – Пермь, 2010. – 19 с.
3. Илюхин В. М. Стратегии в синхронном переводе: на материале англо-русских и русско-английских комбинаций перевода : дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19. – М.: Моск. лингв. ун-т, 2000. – 206 с.

References

1. Contemporary Problems of Discourse Studies : a textbook for students in Philology at higher educational institutions by T. M. Korolova, I. M. Derik, O. V. Velychenko and others. Odesa: Astroprin, 2015, 112 p. (Ed.: T. M. Korolova).
2. Voinich I. V. Strategies of linguocultural adaptation of the text of fiction in translation: the synopsis of the dissertation for the degree of the Candidate of Science in Philology: 10.02.19., Perm', 2010, 19 p.
3. Iliukhin V. M. Strategies in simultaneous interpreting: case study English-Russian and Russia-English combinations in translation : the dissertation for the degree of the Candidate of Science in Philology: 10.02.19., Moscow, Publ. of Moscow Linguistic University, 2000, 206 p.

Світлана Наумкіна

*доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна*

Ключові слова: *культурна ідентифікація, культурно-цивілізаційний фактор, міжкультурна комунікація, геополітичний простір*

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА КОМПОНЕНТА ЦИВІЛІЗАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ КРАЇН.

Зміни світової і регіональної геополітичної ситуації, що спостерігаються в останні роки, відносяться до суттєвих суспільно-політичних та освітньо-культурних трансформації. Особливу роль у цих

процесах відіграє культурно-цивілізаційний фактор та міжкультурна комунікація, яка затверджує примат цінності особистості, що є актуальним питанням сучасного світу і тому потребує наукового обговорення.

Дослідження побудоване на принципах науковості, об'єктивності, цілісності та системності, методологічному плюралізмі.

У теперішній час міжкультурна комунікація в сучасному геополітичному просторі сприяє підвищенню рівня культурної ідентифікації в контексті цивілізаційного розвитку країн.

Цивілізація, за С. Гантінгтоном, розуміється як культурна спільнота найвищого порядку, тобто «найвища культурна спільність людей і найширший рівень культурної ідентифікації», вище якої – лише людство, а нижче – національні держави [Цит. за : 1, с. 171].

Вплив культурного чинника посилюється, а ідеологічного, навпаки, знижується. Варто погодитися з С. Гантінгтоном, що культура є силою, яка «одночасно й об'єднує, й спричиняється до ворожнечі. Люди, розділені ідеологією, але поєднані культурою, об'єднуються... Суспільства, поєднані ідеологією, але в силу історичних обставин розділені культурами, розпадаються...» [2, с. 25].

Серед провідних тенденцій сучасного світового простору – загострення конфліктів за «лініями цивілізаційних розломів». Після завершення «холодної війни» почалася епоха міжцивілізаційних конфліктів, кількість яких різко зросла наприкінці ХХ – на початок ХХІ ст. Конфлікти за «лініями розлому» відрізняються рядом особливостей. В їх основі – основоположні засади групової ідентичності, а тому вони є запеклими, супроводжуються великою кількістю жертв і біженців. Міжцивілізаційні конфлікти довготривалі, часто мають перманентну природу, тенденцію поновлюватися після періоду перемир'я, а тому набувають циклічного характеру, не підлягають остаточному розв'язанню. За С. Гантінгтоном, «коли такі війни відбуваються всередині держави, то тривають вони в середньому в шість разів довше, ніж війни між державами» [2, с. 409]. Конфлікти за «лініями розлому» мають усі шанси перерости в масштабні війни, оскільки зачіпають інтереси не тільки окремих груп, а й цілих цивілізацій. І глобалізація ще більше посилює ці негативні риси. Аналогічну точку зору висловлює і Й. Галтунг, зазначаючи, що сучасне протистояння має не ідеологічний, а цивілізаційний характер, а тому є глибшим і тривалішим [3].

Тому міжкультурна комунікація стає саме тим чинником, який в змозі стати об'єднуючим чинником у конфліктах за «лініями розлому». Аналіз сучасної регіональної динаміки розповсюдження політичних конфліктів підтверджує велике значення культурно-цивілізаційного фактору в сучасному протиборстві.

Фактором, що ускладнює перебіг і перспективи розв'язання конфлікту, є етноконфесійна структура держави. Культурно-релігійний фактор лежить в основі наявних етнонаціональних і політичних суперечностей.

Отже, важливою сучасною тенденцією є зростання загальної кількості

конфліктів на культурно-цивілізаційному ґрунті. Ці процеси підпорядковуються певним геополітичним закономірностям, однією з яких є загострення суперечностей за «лініями розлому», подоланню яких сприяє міжкультурна комунікація в усіх її проявах.

Литература (References)

1. Політична думка XX – початку XXI століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий світ-2000», 2017. Т. 2: Доктринальний підхід. 535 с.
2. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. Москва : ООО «Издательство АСТ», 2003. 603 с.
3. Хантингтон С. Указ. робота.
4. Йохан Галтунг: Предотвратит Третью мировую. *Хроники третьей мировой*: сайт. URL: <http://3wwar.ru/yohan-galtung-predotvratit-tretyu-mirovuyu> (дата звернення: 20.02.2020).

Василь Олло

*кандидат педагогічних наук, здобувач вищої освіти 2 року навчання другого (магістерського) рівня заочної форми навчання факультету іноземних мов спеціальності 035 Філологія (Переклад з англійської українською)
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
доцент кафедри продовольчого та речового забезпечення Військової академії, директор Державного навчального закладу «Одеський навчальний центр №14» при Державній установі «Одеська виправна колонія (№14)»,
Одеса, Україна*

ЗАСОБИ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ГУМОРУ У МОВЛЕННЄВОМУ ПОРТРЕТІ ПЕРСОНАЖІВ АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ ТА ЇХНЕ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДІ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Ключові слова: *перекладацькі операції, тактики, стратегія перекладу, художній твір.*

Актуальність теми роботи засвідчується великою кількістю праць, присвячених розкриттю різних аспектів гумору. Серед розвідок, метою яких є аналіз різних художніх засобів створення гумористичного ефекту, слід перед усім назвати праці А. Є. Болдирєвої [1], Л. Д. Бурковської [2], А. Васильченка [3], І. А. Воробйової [4], М. Іваницької [5], Т. Є. Некряч [8], А. В. Карасика [6], Т. Р. Кияка [7], А. М. Науменка [7], О. Г. Підгрушної [9].

Однак аналіз стратегій і тактик перекладу англomовного гумористичного дискурсу українською мовою на матеріалі творів *Jerome K. Jerome Three Men in a Boat (to Say Nothing of the Dog)* й *Terry Pratchett ('The Truth')* та їх українськомовних перекладів здійснюється вперше.

Поняття «тонкого англійського гумору» є всесвітньо визнаним. Цьому визнанню сприяє високий статус англійської культури і глобальне поширення англійської мови у сучасному світі. У добу суцільної англізації та глобалізації англійський гумор розуміють та цінують у всьому світі. Проте англійський